

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 7.3.2025
COM(2025) 97 final

ANNEX

BILAG

til

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

En køreplan for kvinders rettigheder

BILAG

Erklæring om principper for et samfund med ligestilling mellem kønnene

Indledning

Ligestilling mellem kvinder og mænd er en grundlæggende rettighed og en grundlæggende fælles værdi, der er nedfældet i EU-retten. EU har gennem årene gjort betydelige fremskridt med hensyn til at fremme ligestillingen mellem kønnene med en politikramme, der gradvist er blevet opbygget ved hjælp af flere strategier, køreplaner og handlingsplaner. Den seneste strategi for ligestilling mellem mænd og kvinder 2020-2025 har spillet en vigtig rolle for fastlæggelsen af ligestillingspolitikker og fremme af samarbejdet på alle niveauer og på tværs af politikområder. Den blev suppleret af forskellige sektorspecifikke initiativer, som har formået at sikre en tilgang, hvor kønsaspektet integreres. Denne politikramme har gjort det muligt for EU at gøre fremskridt med hensyn til de forpligtelser, der blev indgået for 30 år siden i Beijingerklæringen og -handlingsprogrammet.

EU spiller også en ledende rolle internationalt, i naboområdet og længere væk, når det gælder fremme af ligestilling mellem kønnene og kvinders rettigheder i bilaterale og multilaterale forbindelser og i alle sine tiltag i verden både gennem politiske dialoger og finansiell bistand. Målet med EU's handlingsplan om ligestilling mellem kønnene og styrkelse af kvinders indflydelse og status i EU's optræden udadtil er at fremskynde fremskridtet mod en fuldstændig indfrielse af internationale forpligtelser, bl.a. verdensmålene for bæredygtig udvikling, især mål 5. EU's strategiske tilgang til kvinder, fred og sikkerhed har til formål at inddrage, styrke, beskytte og støtte kvinder og piger med henblik på at gøre bæredygtig og varig fred og sikkerhed til uløseligt forbundne dele af menneskerettigheder og bæredygtig udvikling.

Europa-Parlamentet har kraftigt og gentagne gange opfordret Unionen til at styrke sin politik på området lige muligheder for kvinder og mænd og har opfordret EU til at gå foran i indsatsen for at nå dette mål. Rådet opfordrede for nylig Kommissionen til at sikre, at det langsigtede strategiske tilsagn om at fremme ligestilling mellem kønnene fastholdes og styrkes yderligere efter 2025.

Med denne erklæring gentages, bekræftes og styrkes Kommissionens engagement i kvinders rettigheder. Erklæringen har til formål at fremme og styre den politiske dagsorden for ligestilling mellem kønnene på længere sigt og inspirere til politiske foranstaltninger og integrering af kønsaspektet både på EU-plan og internationalt plan. Der skal lægges særlig vægt på kvinder, som udsættes for diskrimination på flere fronter på grund af f.eks. racemæssig eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering.

Fremme af ligestilling mellem kønnene er ikke blot en moralsk nødvendighed og en grundlæggende rettighed – ved at udnytte hele befolkningens fulde potentiale kan EU skabe et mere konkurrencedygtigt, inklusivt og sammenhængende samfund og dermed styrke demokratiet.

Denne erklæring afspejler ønsket om at opnå ligestilling mellem kønnene inden for rammerne af EU's gældende regelkompleks og internationale forpligtelser og med respekt for medlemsstaternes nationale kompetencer. Den påvirker ikke indholdet af retsregler eller deres anvendelse. I erklæringen respekteres navnlig medlemsstaternes ansvar for fastlæggelsen af deres

sundhedspolitik og for tilrettelæggelsen og ydelsen af sundhedsydelser og lægebehandling og medlemsstaternes ansvar for undervisningsindholdet og uddannelsessystemernes opbygning samt deres kulturelle og sproglige mangfoldighed.

Erklæringen tjener også som rettesnor for EU's interne politik samt for EU's diplomatiske arbejde og optræden udadtil.

KVINDERS RETTIGHEDER – PRINCIPPER FOR ET SAMFUND MED LIGESTILLING MELLEM KØNNENE

Princip 1: Frihed for kønsbaseret vold

Enhver kvinde og pige har ret til sikkerhed og til at blive behandlet værdigt både online og offline såvel i det offentlige liv som i privatlivet.

Opretholdelsen og fremme af dette princip består navnlig i at forfølge følgende mål:

- at forebygge og bekæmpe enhver form for vold mod kvinder og piger, herunder vold i hjemmet, kvindemord og teknologisk understøttet kønsbaseret vold
- at forebygge og bekæmpe seksuel vold, herunder voldtægt baseret på manglende samtykke
- at forebygge og bekæmpe skadelig praksis såsom kvindelig kønslemlæstelse og tvangsægteskab
- at gøre det digitale miljø, herunder onlineplatforme, til et sikkert sted for kvinder og piger i al deres mangfoldighed uden vold, sexisme, hadefuld tale og chikane
- at forebygge og bekæmpe, at drenge og piger udsættes for seksuel vold online og andet skadeligt sexistisk digitalt indhold
- at forebygge og bekæmpe alle former for seksuel og kønsbaseret vold i konflikter
- at forebygge og bekæmpe alle former for seksuel udnyttelse, også i forbindelse med menneskehandel
- at yde ofre for vold mod kvinder og vold i hjemmet passende støtte med fokus på ofret og sikre, at de har effektiv adgang til domstolsprøvelse.

Princip 2: De højeste sundhedsstandarder

Enhver kvinde har ret til de højest mulige standarder for fysisk og mental sundhed.

Opretholdelsen og fremme af dette princip består navnlig i at forfølge følgende mål med fuld respekt for medlemsstaternes ansvar for fastlæggelsen af deres sundhedspolitik, herunder bioetiske spørgsmål, og for tilrettelæggelsen af sundhedstjenesteydelser og lægebehandling:

- at fremme af kvinders og pigers fysiske og mentale sundhed, bl.a. gennem bedre adgang til evidensbaseret information om kvinders sundhed og seksualitet
- at beskytte kvinders sundhed ved i fuld overensstemmelse med traktaterne at støtte og supplere medlemsstaternes indsats på sundhedsområdet for så vidt angår kvinders adgang til seksuel og reproduktiv sundhed og seksuelle og reproduktive rettigheder

- at sikre respektfuld obstetrisk, gynækologisk, prænatal fødselspleje og postnatal pleje uden forskelsbehandling og at bekæmpe skadelig praksis
- at sikre adgang til prismæssigt overkommelige menstruationshygiejneprodukter og prævention
- at fremme medicinsk forskning, kliniske forsøg, diagnosticering og behandlinger, hvor der tages hensyn til køn.

Princip 3: Lige løn og økonomisk indflydelse

Enhver kvinde har ret til lige løn for samme arbejde eller arbejde af samme værdi og til at være økonomisk uafhængig.

Opretholdelsen og fremme af dette princip består navnlig i at forfølge følgende mål:

- at afskaffe løn- og pensionsforskelle baseret på køn
- at tackle undervurderingen af job, der primært udføres af kvinder, og sikre løngennemsigtighed
- at bekæmpe fattigdom blandt kvinder, herunder energifattigdom
- at fremme finansiel forståelse blandt kvinder og piger som et grundlag for deres finansielle sikkerhed og robusthed
- at fremme lige adgang til finansiering og økonomiske muligheder, herunder iværksætteri, uanset køn
- at fremme reformer af beskatning og social beskyttelse, der støtter kvinders økonomiske uafhængighed
- at fremme kvinders rettigheder og økonomiske selvstændiggørelse ved hjælp af økonomisk politik, handelspolitik, international udvikling og partnerskaber.

Princip 4: Balance mellem arbejdsliv og privatliv og omsorgsforpligtelser

Enhver kvinde har ret til balance mellem arbejdsliv og privatliv.

Opretholdelsen og fremme af dette princip består navnlig i at forfølge følgende mål:

- at fremme en ligelig fordeling af omsorgsansvaret mellem kvinder og mænd
- at fremme arbejdsvilkår, der gør det lettere at forene privatliv, familieliv og arbejdsliv
- at sikre udbredt adgang til fleksible arbejdsordninger for alle
- at opfordre fædre til at tage fædreorlov og familieorlov
- at sikre adgang til førskoleundervisning og -pleje af ordentlig kvalitet for alle børn og til overkommelige priser
- at sikre adgang til langtidspleje af høj kvalitet og til overkommelige priser
- at fremme investeringer og formel beskæftigelse i plejesektoren og sikre plejehold af ordentlig kvalitet.

Princip 5: Lige beskæftigelsesmuligheder og ordentlige arbejdsvilkår

Enhver kvinde har ret til lige beskæftigelsesmuligheder og ordentlige arbejdsvilkår.

Opretholdelsen og fremme af dette princip består navnlig i at forfølge følgende mål:

- at udrydde kønsbestemte forskelle i beskæftigelsesmulighederne med særligt fokus på kønsopdeling af arbejdsmarkedet og beskæftigelse af underrepræsenterede grupper
- at sikre kvalitetsjob og anstændigt arbejde, navnlig under hensyntagen til psykosociale risici på arbejdspladsen, arbejdstidsordninger, adgang til uddannelse og lige karrieremuligheder
- at udrydde kønsbaseret vold og seksuel chikane i arbejdslivet
- at sikre god beskyttelse mod sundheds- og sikkerhedsrisici i det fysiske arbejdsmiljø, samt sikkerhedsudstyr, der passer kvindelige arbejdstagere.

Princip 6: Inklusiv uddannelse af god kvalitet

Enhver pige og kvinde har ret til inklusiv uddannelse af god kvalitet uden forskelsbehandling.

Opretholdelsen og fremme af dette princip består navnlig i at forfølge følgende mål med fuld respekt for medlemsstaternes kompetence på dette område:

- at fremme et kønsafbalanceret perspektiv inden for uddannelse, herunder i læseplaner, undervisningsmateriale, lærebøger samt uddannelse og vejledning af lærere på alle uddannelsesniveauer
- at fremme omfattende seksualundervisning
- at sikre lige muligheder og adgang til erhvervsuddannelse samt til opkvalificering og omskoling
- at sikre nultolerance over for kønsbaseret vold, chikane og mobning inden for uddannelse
- at opmuntre piger og kvinder til at involvere sig i sektorerne for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik
- at opfordre drenge og mænd til at engagere sig i uddannelses-, sundheds- og velfærdssektorerne
- at anspore til, at kvinder og piger tilegner sig digitale færdigheder og kompetencer også inden for kunstig intelligens.

Princip 7: Deltagelse i det politiske liv og lige repræsentation

Enhver kvinde har ret til aktivt og sikkert at deltage i det offentlige liv.

Opretholdelsen og fremme af dette princip består navnlig i at forfølge følgende mål:

- at fremme en ligelige kønsfordeling i ansvarsfulde og beslutningstagende stillinger og kvinders fulde, ligelige og meningsfulde deltagelse i alle sfærer og på alle niveauer af det offentlige og politiske liv

- at fremme en ligelig kønsfordeling inden for ledelse og beslutningstagning på alle ledelsesniveauer og på tværs af den offentlige og den private sektor
- at fremme en ligelig kønsfordeling i arbejdet med og ledelsen af konflikt- og kriseforebyggelse, -styring og -løsning, beredskab, sikkerhed og fredsopbygning
- at sikre kvinders sikkerhed i det offentlige liv og nultolerance over for vold, had eller chikane mod kvinder og piger i det offentlige liv både online og offline
- at forebygge og bekæmpe sexisme i medier og reklamer.

Princip 8: Institutionelle mekanismer, der sikrer kvinders rettigheder

Fremme af kvinders rettigheder forudsætter en effektiv integration af kønsaspektet, finansiel og institutionel infrastruktur samt kønssensitiv forskning, dataindsamling, udformning og planlægning, der tager højde for kvinders behov, idet der anlægges en tværgående tilgang.

Opretholdelsen og fremme af dette princip består navnlig i at forfølge følgende mål:

- at sikre særlig institutionel infrastruktur for ligestilling mellem kønnene og integration af kønsaspektet og uafhængige ligestillingsorganer
- at sikre bæredygtig finansiering af ligestillingspolitikker og kvinderettighedsorganisationer
- at integrere kønsaspektet effektivt i alle politikområder og i budgetter, herunder EU-budgettet
- at udnytte diplomati og strategiske partnerskaber til at få spørgsmålet om ligestilling mellem kønnene højere op på den globale politiske dagsorden
- at sikre forskning og innovation, der imødekommer kvinders behov og afhjælper det manglende kendskab til kønsspecifikke spørgsmål
- at indsamle kønsopdelte data systematisk og vurdere offentlige politikkers kønsspecifikke konsekvenser
- at tage systematisk hensyn til antropometriske data og faktorer, der påvirker kvinders liv, også i relevante europæiske standarder
- at sikre fysisk planlægning og transportinfrastruktur, der tager hensyn til kønsaspektet
- at udforme og anvende digitale værktøjer under hensyntagen til ligestilling mellem kønnene, kønsbestemte skævheder og kønsstereotyper.